

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 6 lutego 1984 r.

w sprawie ustalania prawa do zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz ich rodzin
i w sprawie wypłaty świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia.

Na podstawie art. 37 ust. 1 i art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1959 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 1975 r. Nr 42, poz. 218 i z 1983 r. Nr 63, poz. 289) oraz art. 13 ust. 4, art. 61 i art. 72 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 46, poz. 210) zarządza się, co następuje:

Rozdział I

Właściwość organów i wszczęcie postępowania.

§ 1. 1. Organami właściwymi do ustalania prawa do zaopatrzenia emerytalnego i wysokości świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz ich rodzin i do wydawania decyzji w tych sprawach są:

- 1) okręgowy zarząd zakładów karnych — w stosunku do funkcjonariuszy pełniących służbę w tym zarządzie oraz w zakładach karnych, aresztach śledczych, ośrodkach przystosowania społecznego i ośrodkach doskonalenia kadr, położonych na obszarze objętym terytorialnym zakresem działania tego zarządu, a także w stosunku do członków rodzin tych funkcjonariuszy,
- 2) Centralny Zarząd Zakładów Karnych Ministerstwa Sprawiedliwości — w stosunku do funkcjonariuszy pełniących służbę w Centralnym Zarządzie, zajmujących stanowiska dyrektorów okręgowych zarządów zakładów karnych i ich zastępców, funkcjonariuszy pobierających świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych oraz pozostałych funkcjonariuszy nie wymienionych w pkt 1, a także w stosunku do członków rodzin tych funkcjonariuszy.

2. Organy wymienione w ust. 1 zwane są dalej „organami emerytalnymi”.

3. Naczelnik Wydziału Kadr Centralnego Zarządu Zakładów Karnych może na wniosek osoby zainteresowanej wyznaczyć właściwość organu emerytalnego z pominięciem zasad określonych w ust. 1, jeżeli jest to uzasadnione zmianą miejsca zamieszkania lub innymi ważnymi względami dotyczącymi tej osoby.

§ 2. 1. Organ emerytalny wszczyna z urzędu postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego:

- 1) w razie zwolnienia ze służby więziennej funkcjonariusza, który:
 - a) posiada okresy służby w Służbie Więziennej uprawniające do emerytury, określone w art. 7 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 46, poz. 210), zwanej dalej „ustawą”,
 - b) orzeczeniem komisji lekarskiej służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych został uznany

za niezdolnego do służby więziennej i zaliczony do jednej z grup inwalidów,

- 2) w razie śmierci funkcjonariusza w czasie pełnienia służby więziennej, jeżeli pozostał po nim małżonek lub dziecko albo inny członek rodziny uprawniony do renty rodzinnej,
- 3) w innych przypadkach, jeżeli organ ten posiada niezbędne dane do wszczęcia postępowania, a w szczególności w razie śmierci emeryta lub rencisty, który pobierał dodatek rodzinny do emerytury lub renty.

2. W innych okolicznościach niż wymienione w ust. 1 postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego wszczyna się na wniosek zainteresowanego lub jego pełnomocnika.

§ 3. 1. Osoba zainteresowana może działać przez pełnomocnika, jeżeli charakter czynności nie wymaga jej osobistego działania.

2. Pełnomocnikiem zainteresowanego może być osoba, która ma zdolność do czynności prawnych.

3. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie lub zgłoszone ustnie do protokołu.

4. Nie jest wymagane pełnomocnictwo przy zasięgnięciu informacji o sposobie załatwienia sprawy, jeżeli o informację występuje członek najbliższej rodziny lub inna osoba bliska.

§ 4. 1. Wniosek o ustalenie prawa do zaopatrzenia emerytalnego powinien być zgłoszony na piśmie lub ustnie do protokołu w organie emerytalnym.

2. Wniosek powinien w szczególności zawierać:

- 1) imię, nazwisko, datę urodzenia i miejsce zamieszkania zainteresowanego,
- 2) wskazanie, o jaki rodzaj świadczeń ubiega się zainteresowany (emerytura, renta inwalidzka, renta rodzinna, dodatek do emerytury lub renty itp.),
- 3) podpis zainteresowanego lub jego pełnomocnika.

§ 5. 1. Za datę zgłoszenia wniosku uważa się datę wpływu pisemnego wniosku do organu emerytalnego albo datę ustnego zgłoszenia wniosku do tego organu.

2. Jeżeli wniosek zostanie zgłoszony do niewłaściwego organu Służby Więziennej, organ ten jest obowiązany niezwłocznie przesłać wniosek do właściwego organu emerytalnego.

3. Za datę zgłoszenia wniosku uważa się również datę zgłoszenia wniosku do organów innych niż określone w ust. 1, jeżeli do właściwości tych organów należą sprawy świadczeń z tytułu zaopatrzenia emerytalnego.

§ 6. 1. Po wszczęciu postępowania w sprawie ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego organ emerytalny jest obowiązany zebrać dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości, a w szczególności:

- 1) odpis przebiegu służby z akt osobowych funkcjonariusza,

- 2) dokumenty uzasadniające zaliczenie do wysługi emerytalnej niektórych okresów służby w wyższym wymiarze,
- 3) znajdujące się w aktach osobowych funkcjonariusza dokumenty stwierdzające okresy zatrudnienia, okresy równorzędne z okresami zatrudnienia oraz zaliczalne do okresów zatrudnienia, a także odpisy z innych niezbędnych dokumentów, a zwłaszcza z akt stanu cywilnego, z dokumentu stwierdzającego nadanie odznaczenia, z tytułu którego przysługuje dołatek do emerytury lub renty,
- 4) orzeczenie komisji lekarskiej służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, stwierdzające niezdolność funkcjonariusza do służby więziennej i zaliczające go do jednej z grup inwalidów,
- 5) zaświadczenie stwierdzające wysokość uposażenia funkcjonariusza i nagrody rocznej oraz wysokość równowartości należnych mu świadczeń w naturze,
- 6) w razie śmierci funkcjonariusza — informacje o stanie rodziny funkcjonariusza z wykazaniem imion, nazwisk, dat urodzenia oraz miejsc zamieszkania żony (męża) i dzieci, jak również innych członków rodziny (wnuków, rodzeństwa, rodziców), którzy pozostawali na utrzymaniu funkcjonariusza.

2. Jeżeli do ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości niezbędne są dokumenty, których nie mają organy Służby Więziennej, organ emerytalny wzywa zainteresowanego do przedstawienia tych dokumentów.

§ 7. 1. Okresy służby więziennej zalicza się do wysługi emerytalnej na podstawie odpisu przebiegu służby z akt osobowych funkcjonariusza.

2. Okresy służby wojskowej w Ludowym Wojsku Polskim zalicza się do wysługi emerytalnej na podstawie zaświadczeń organów wojskowych.

3. Okresy służby wojskowej nie wymienione w ust. 2, okresy pobytu w niewoli lub w obozach dla żołnierzy internowanych oraz okresy pobytu w obozach pracy przymusowej mogą być udokumentowane także zeznaniami dwóch świadków, jeżeli nie ma możliwości uzyskania dowodów pisemnych lub gdy istnieją tylko częściowe dowody pisemne:

4. Okresy zatrudnienia zalicza się do wysługi emerytalnej na podstawie zaświadczenia zakładu pracy albo legitymacji ubezpieczeniowej;

5. Okresy zatrudnienia mogą być udokumentowane zeznaniami świadków, tylko w razie gdy zainteresowany w sposób niewątpliwy udowodni, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu, zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia wskutek działań wojennych lub klęsk żywiołowych, a legitymacji ubezpieczeniowej — z powodu jej zagubienia lub zniszczenia.

6. Inne okresy podlegające zaliczeniu do wysługi emerytalnej mogą być udokumentowane tylko zaświadczeniami właściwych organów administracji państwowej albo organizacji politycznych lub społecznych.

§ 8. 1. Dokumenty dotyczące zatrudnienia i zarobków oraz pisemne zeznania świadków powinny być składane w oryginale. Inne dokumenty mogą być składane także w odpisach notarialnie uwierzytelnionych.

2. Legitymacja ubezpieczeniowa, zaświadczenia o zatrudnieniu i zarobkach oraz pisemne zeznania świadków nie podlegają zwrotowi. Zwrot innych dowodów następuje na żądanie zainteresowanego po uprzednim sporządzeniu odpowiedniej notatki.

§ 9. 1. Świadkowie składają zeznania w formie pisemnej. Zeznanie może być złożone także ustnie do protokołu w organie emerytalnym.

2. Zeznanie powinno zawierać:

- 1) dane personalne zeznającego, a mianowicie: imię i nazwisko, datę urodzenia, adres zamieszkania, wykonywany zawód, nazwę i adres zakładu pracy, numer pobieranej emerytury lub renty,
- 2) stwierdzenie świadomości odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań,
- 3) stwierdzenie, czy i jaki stosunek pokrewieństwa lub powinowactwa łączy świadka z zainteresowanym,
- 4) stwierdzenie, w jakim celu jest składane zeznanie,
- 5) dane dotyczące okoliczności objętych zeznaniami, a w szczególności: kiedy i w jakiej jednostce zainteresowany odbywał służbę wojskową, w jakim okresie i w którym obozie przebywał w niewoli (obozie dla internowanych, obozie pracy przymusowej), gdzie i w jakich okresach oraz w jakim charakterze był zatrudniony, czy zatrudnienie było wykonywane w pełnym wymiarze godzin, ciągle, dorywczo lub sezonowo, ile dni trwało w tygodniu, ile miesięcy w roku,
- 6) stwierdzenie, skąd świadkowi znane są okoliczności objęte zeznaniem; jeżeli był współpracownikiem zainteresowanego, czy posiada dowody własnej pracy w tym okresie,
- 7) własnoręczny podpis świadka.

3. Własnoręczność podpisu świadka w razie nadesłania zeznań pisemnych powinna być potwierdzona przez notariusza lub przez właściwy terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego albo przez upolityczniony zakład pracy zatrudniający świadka lub zainteresowanego; jeżeli świadkiem jest funkcjonariusz, własnoręczność jego podpisu może być potwierdzona w jednostce, w której pełni służbę.

§ 10. 1. Na okoliczności, których potwierdzenie dokumentami nie jest wymagane, zainteresowany składa oświadczenia pisemne.

2. Oświadczenie zainteresowanego powinno zawierać stwierdzenie świadomości odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego zeznania oraz podpis zainteresowanego.

§ 11. Zaginięcie funkcjonariusza oraz związek tego zaginięcia ze służbą więzienną stwierdza właściwy przełożony w decyzji personalnej.

§ 12. 1. Jeżeli ustalenie prawa do świadczeń jest uzależnione od inwalidztwa funkcjonariusza (emeryta), który nie posiada jeszcze orzeczenia o inwalidztwie, organ emerytalny kieruje go do właściwej komisji lekarskiej służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

2. W razie złożenia wniosku o ustalenie prawa członków rodziny do zaopatrzenia po zmarłym emerycie lub renciście, organ emerytalny zwraca się do właściwej komisji lekarskiej służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o ustalenie, czy śmierć emeryta lub rencisty pozostaje w związku ze służbą więzienną.

3. Jeżeli warunkiem ustalenia prawa do świadczeń jest uznanie za inwalidę osoby nie będącej emerytem lub rencistą z tytułu służby więziennej, organ emerytalny na wniosek osoby zainteresowanej zwraca się do właściwego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o skierowanie wskazanej we wniosku osoby do komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia w celu wydania orzeczenia w sprawie inwalidztwa, dołączając zaświadczenie o stanie zdrowia tej osoby.

Rozdział 2

Ustalenie prawa do świadczeń.

§ 13. 1. Organ emerytalny bada i ocenia całokształt sprawy na podstawie dowodów z dokumentów, zeznań świadków oraz oświadczeń zainteresowanego.

2. W razie rozbieżności między dowodami albo w razie wątpliwości lub podejrzeń co do zgodności dowodów ze stanem faktycznym, ich wiarygodności lub autentyczności, organ emerytalny przeprowadza postępowanie wyjaśniające.

3. Jeżeli dowody zatrudnienia nasuwają wątpliwości co do ich wiarygodności, a organ emerytalny uzyskał dokumentację ubezpieczeniową, dowodem wiążącym jest ta dokumentacja.

§ 14. Decyzje w sprawach świadczeń organ emerytalny wydaje na piśmie nie później niż w ciągu 14 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji.

§ 15. 1. Decyzja w sprawie zaopatrzenia emerytalnego powinna zawierać oznaczenie organu emerytalnego, wskazywać osobę, której dotyczy, rodzaj świadczeń oraz przepisy prawne, na których jest oparta, oraz zawierać pouczenie o środkach prawnych.

2. Decyzja o ustaleniu prawa do świadczeń powinna również określać wysokość świadczeń pieniężnych, sposób ich obliczenia i datę rozpoczęcia wypłaty oraz pouczenie, o jakich okolicznościach, mających wpływ na prawo do świadczeń, ich wysokość lub na wstrzymanie ich wypłaty, zainteresowany jest obowiązany zawiadomić organ emerytalny.

3. Decyzja, w której stwierdzono brak prawa do świadczeń, powinna zawierać faktyczne i prawne uzasadnienie. Uzasadnienie takie powinna zawierać również decyzja o ustaleniu prawa do świadczeń, jeżeli organ emerytalny nie uwzględnił w wysłudze emerytalnej niektórych okresów podanych przez zainteresowanego, ustalił brak prawa do niektórych świadczeń albo wysokość przysługujących świadczeń pieniężnych ustalił w niższej kwocie, niż to wynikało z wniosku zainteresowanego.

§ 16. 1. W razie wydania decyzji, w której stwierdzono brak prawa do świadczeń z tytułu zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz ich rodzin, organ emerytalny powinien równocześnie pouczyć zainteresowanego o możliwości ubiegania się o ustalenie prawa do zaopatrzenia przewidzianego w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin lub w innych przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, jeżeli z zebranych dokumentów wynika, że spełnia on warunki do uzyskania takiego zaopatrzenia.

2. W przypadku określonym w ust. 1, po uprawomocnieniu się wydanej decyzji, organ emerytalny przekazuje odpowiednie dokumenty właściwemu organowi rentowemu na wniosek takiego organu lub na wniosek zainteresowanego. Dokumenty złożone przez zainteresowanego zwraca się mu na jego wniosek.

§ 17. 1. W razie nabycia przez zainteresowanego prawa do emerytury i do renty inwalidzkiej, organ emerytalny ustala wysokość świadczeń pieniężnych przysługujących z obydwu tytułów.

2. Zainteresowany może w każdym czasie dokonać wyboru jednego z przysługujących mu świadczeń. Organ emerytalny zarządza wypłatę świadczeń pieniężnych przysługujących w kwocie wyższej, jeżeli zainteresowany nie dokonał wyboru świadczeń.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w razie nabycia przez zainteresowanego uprawnień do pobierania renty inwalidzkiej powiększonej z tytułu emerytury lub emerytury powiększonej z tytułu renty inwalidzkiej.

§ 18. Jeżeli zainteresowany nie przedstawił dowodów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń lub do ustalenia wysokości świadczeń pieniężnych, a był obowiązany do przedstawienia tych dowodów, albo nie zgłosił się w wyznaczonym terminie na badanie przez komisję lekarską lub na dodatkowe (specjalistyczne) badania zarządzane przez tę komisję, organ emerytalny wzywa go pismem za zwrotnym poświadczeniem odbioru do przedstawienia tych dowodów w ciągu 1 miesiąca od daty doręczenia pisma lub do zgłoszenia się na badanie w nowym terminie, pod rygorem wydania decyzji na podstawie posiadanych dowodów.

§ 19. 1. Jeżeli prawo do świadczeń zostało ustalone, ale organ emerytalny nie uzyskał od właściwych organów dowodów niezbędnych do ustalenia wysokości świadczeń pieniężnych, przyznaje się osobie uprawnionej zaliczkę w wysokości zbliżonej do wysokości przysługujących świadczeń.

2. Decyzję ustalającą wysokość świadczeń organ emerytalny wydaje po uzyskaniu niezbędnych dowodów.

§ 20. 1. Przy obliczaniu wysługi emerytalnej dodaje się poszczególne okresy obejmujące lata, miesiące i dni. Okresy niepełnych miesięcy oblicza się w dniach. Sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc 30 dni kalendarzowych. Sumę miesięcy zamienia się na lata, przyjmując pełne 12 miesięcy za 1 rok.

2. Jeżeli w zaświadczeniu stwierdzającym okresy zatrudnienia podane są dniówki robocze, a nie okresy zatrudnienia, sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc 25 dni roboczych, a w odniesieniu do okresów zatrudnienia wykonywanego po dniu 31 grudnia 1980 r. — 22 dni robocze.

3. Jeżeli z dowodów wynika tylko miesiąc rozpoczęcia lub zakończenia zatrudnienia (okresu równorzędnego lub zaliczalnego), przyjmuje się za początek lub koniec tego okresu piętnasty dzień miesiąca.

§ 21. Końcówkę kwot przypadających do wypłaty zaokrągla się w górę do pełnych 10 złotych. Zaokrąglenie dotyczy tylko ogólnej kwoty przypadającej do wypłaty. Nie podlegają zaokrągleniu poszczególne składniki tej kwoty.

§ 22. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego umarza się, jeżeli osoba zainteresowana zmarła przed wydaniem decyzji, a w dokumentach posiadanych przez organ emerytalny brak jest danych o osobach uprawnionych do dalszego prowadzenia nie ukończonego postępowania.

§ 23. 1. Organ emerytalny wydaje emerytom i rencistom, ich małżonkom, a także uprawnionym do renty rodzinnej wdowom (wdowcom) pozostałym po zmarłych funkcjonariuszach (emerytach i rencistach) legitymacje stwierdzające posiadanie uprawnień do bezpłatnej pomocy leczniczej w zakładach służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz uprawnień do mieszkania funkcyjnego.

2. Członkom rodzin uprawnionym do renty rodzinnej, nie wymienionym w ust. 1, którym przysługuje prawo do mieszkania funkcyjnego, organ emerytalny wydaje odpowiednie zaświadczenie stwierdzające posiadanie tego prawa.

3. Członkom rodzin emerytów lub rencistów oraz członkom rodzin po zmarłych funkcjonariuszach, emery-

tach albo rencistach, nie wymienionym w ust. 1, uprawnionym do bezpłatnej pomocy leczniczej w zakładach służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, wydaje się dokumenty stwierdzające te uprawnienia, według zasad określonych odrębnymi przepisami.

Rozdział 3

Ograniczanie wypłaty emerytur.

§ 24. Pracą zarobkową, której wykonywanie nie powoduje ograniczenia wypłaty emerytury przewidzianego w art. 13 ust. 2 ustawy, jest również:

- 1) wykonywanie pracy nakładczej, uważanej za okres równorzędny z okresami zatrudnienia w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,
- 2) wykonywanie przez okres nie krótszy, niż 9 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy prac, z tytułu których emeryt posiada dochód podlegający przepisom o podatku od wynagrodzeń (np. sprzedawcy agencji, inkasenci, pośrednicy ubezpieczeniowi),
- 3) prowadzenie zakładu rzemieślniczego lub usługowego,
- 4) wykonywanie zawodu w spółdzielczych przychodniach lekarskich i lekarsko-dentystycznych,
- 5) wykonywanie przez adwokata zawodu w zespole adwokackim,
- 6) wykonywanie pracy przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej,
- 7) prowadzenie gospodarstwa rolnego lub hodowlanego.

§ 25. Ograniczenia wypłaty emerytury nie stosuje się również do emerytów, którzy:

- 1) sprawują mandat w organach przedstawicielskich władzy państwowej,
- 2) pełnią funkcję z wyboru w organach:
 - a) partii i stronnictw politycznych,
 - b) związków zawodowych,
 - c) stowarzyszeń wyższej użyteczności,
- 3) są członkami Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej i wykonują powierzone im zadania, określone w przepisach o Ochotniczej Rezerwie Milicji Obywatelskiej.

§ 26. Ograniczenia wypłaty emerytur nie stosuje się również do emerytów w następujących przypadkach:

- 1) w ciągu 12 miesięcy od dnia zwolnienia ze służby więziennej,
- 2) w okresie od dnia zgłoszenia przez emeryta w ustalonym terminie wniosku o skierowanie do pracy na podstawie przepisów w sprawie kierowania do pracy funkcjonariuszy zwolnionych ze służby — do końca miesiąca kalendarzowego, w którym powinien podjąć zatrudnienie stosownie do skierowania,
- 3) na podstawie decyzji odpowiednio naczelnika Wydziału Kadr Centralnego Zarządu Zakładów Karnych Ministerstwa Sprawiedliwości, dyrektora okręgowego zarządu zakładów karnych lub komendanta ośrodka szkolenia Służby Więziennej — w razie stwierdzenia niemożności zapewnienia emerytowi odpowiedniej pracy zarobkowej w miejscu jego zamieszkania lub w miejscowości pobliskiej,
- 4) w okresie odbywania studiów lub pobierania nauki przez emeryta przez czas przewidziany regulaminem szkoły na ukończenie studiów (nauki),
- 5) w okresie odbywania przez emeryta nauki w szkołach partyjnych,

6) w okresie 1 miesiąca przed i 3 miesięcy po przeniesieniu emeryta na pobyt stały (zamieszkanie) do innej miejscowości,

- 7) w okresie sprawowania przez emeryta stałej opieki nad dzieckiem w. wieku do 16 lat albo nad członkiem rodziny (inną bliską osobą) zaliczonym do I grupy inwalidów lub wymagającym stałej opieki z powodu choroby, jeżeli opieki tej nie może sprawować inny członek rodziny wspólnie zamieszkały,
- 8) w okresie niezdolności emeryta do pracy z powodu choroby stwierdzonej zaświadczeniem leczniczego zakładu służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych lub lekarza tej służby zdrowia.

Rozdział 4

Wypłata świadczeń pieniężnych.

§ 27. Emerytury, renty inwalidzkie i renty rodzinne oraz dodatki do emerytur i rent wypłaca się w okresach miesięcznych, w pierwszym dniu każdego miesiąca.

§ 28. Emeryturę, rentę inwalidzką oraz rentę rodzinną, do której uprawniona jest tylko jedna osoba, wypłaca się osobie uprawnionej.

§ 29. 1. Rentę rodzinną, do której uprawnionych jest więcej niż jedna osoba, wypłaca się w całości:

- 1) małżonkowi zmarłego, jeżeli do tej renty uprawniony jest małżonek łącznie z dziećmi, rodzeństwem i wnukami zmarłego,
- 2) jednemu z rodziców zmarłego, jeżeli do tej renty uprawnieni są sami rodzice albo rodzice łącznie z dziećmi, rodzeństwem i wnukami zmarłego.

2. Podziału renty rodzinnej na równe części między członków rodziny uprawnionych do tej renty dokonuje się, jeżeli:

- 1) uprawnionymi do renty są małżonek oraz dzieci, wnuki lub rodzeństwo, a małżonek nie sprawuje nad nimi wszystkich opieki,
- 2) uprawnionymi do renty rodzinnej, oprócz małżonka oraz dzieci, wnuków lub rodzeństwa, są również rodzice zmarłego albo małżonek rozwiedziony,
- 3) pełnoletni członek rodziny zażąda wypłaty przysługującej mu części renty rodzinnej do swoich rąk.
- 4) zachodzi konieczność dokonania podziału renty w innym przypadku (np. jeżeli jedna z osób uprawnionych do renty rodzinnej przebywa w domu rencisty lub w innym zakładzie pomocy społecznej).

3. Podziałowi na równe części podlegają te składniki renty rodzinnej oraz te dodatki do renty, które według jednakowych zasad przysługują wszystkim uprawnionym. Łączną kwotę dodatków rodzinnych dzieli się na równe części między osoby uprawnione do tych dodatków.

4. Składniki renty rodzinnej i dodatki do tej renty przysługujące tylko niektórym członkom rodziny wypłaca się osobom, którym one przysługują.

5. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio przy wypłacaniu świadczeń pieniężnych należnych członkom rodziny pozostałym po osobie, która zmarła po zgłoszeniu wniosku o te świadczenia, a przed ustaleniem prawa do nich.

§ 30. 1. Jeżeli dla osoby uprawnionej do emerytury lub renty ustanowiono opiekuna albo kuratora, emeryturę lub rentę wypłaca się do rąk tego opiekuna albo kuratora.

2. Jeżeli z akt sprawy wynika konieczność ustanowienia dla osoby uprawnionej do emerytury lub renty

opiekuna albo kuratora, do czasu jego ustanowienia świadczenia te wypłaca się do rąk osoby pełniącej faktyczną opiekę, wskazanej przez właściwy terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego.

3. Podstawę do wypłaty świadczenia do rąk opiekuna może stanowić również oświadczenie osoby pełniącej faktyczną opiekę nad osobą uprawnioną do emerytury lub renty, potwierdzone przez właściwy terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego.

4. Organ emerytalny zobowiązuje osobę pełniącą faktyczną opiekę nad osobą uprawnioną do emerytury lub renty do przedstawienia najpóźniej w ciągu 12 miesięcy postanowienia sądu o ustanowieniu opiekuna lub kuratora. W razie nieprzedstawienia postanowienia sądu w wyznaczonym terminie, organ ten zwraca się do właściwego organu administracji państwowej stopnia podstawowego w sprawie wystąpienia o ustanowienie opiekuna lub kuratora.

§ 31. 1. Na podstawie postanowienia sądu polecającego przekazywanie całości lub części emerytury albo renty małżonkowi emeryta lub rencisty ze względu na niespełnianie przez niego obowiązku utrzymywania rodziny świadczenie to wypłaca się małżonkowi emeryta lub rencisty.

2. Jeżeli emeryt lub rencista jest zobowiązany na mocy wyroku sądowego do świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka, na które przysługuje dodatek rodzinny, dodatek ten wypłaca się do rąk opiekuna dziecka na jego wniosek.

3. Jeżeli emeryt lub rencista zaniędbuje spełnianie obowiązków rodzicielskich wobec dziecka, na które pobiera dodatek rodzinny, organ emerytalny może na wniosek drugiego małżonka lub innej osoby albo instytucji sprawującej faktyczną opiekę nad dzieckiem zarządzić wypłacanie tego dodatku do rąk wnioskodawcy.

§ 32. Jeżeli osoba pobierająca emeryturę lub rentę pobiera zasiłek rodzinny albo dodatek rodzinny z innego tytułu, wypłaca się jej różnicę pomiędzy kwotą przysługującego dodatku rodzinnego a kwotą pobieranego zasiłku lub dodatku.

§ 33. 1. Zasiłek pogrzebowy, wypłaca się osobie, która pokryła koszty pogrzebu.

2. W razie śmierci osoby pobierającej emeryturę, rentę inwalidzką lub rentę rodzinną, zasiłek pogrzebowy może być wypłacony przed wydaniem decyzji przez organ emerytalny, jeżeli osoba zainteresowana przedstawi dowody uzasadniające prawo do tego zasiłku. Po otrzymaniu dowodów z oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych organ emerytalny wydaje decyzję.

§ 34. Kwoty przysługujące z tytułu zwrotu kosztów przejazdu i przewozu urzędnika domowego wypłaca się osobom uprawnionym albo ich opiekunom.

Rozdział 5

Przepisy końcowe.

§ 35. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 stycznia 1974 r. w sprawie ustalania prawa do zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz ich rodzin i w sprawie wypłaty świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia (Dz. U. z 1974 r. Nr 8, poz. 44, z 1976 r. Nr 30, poz. 177, z 1978 r. Nr 8, poz. 32, z 1981 r. Nr 21, poz. 106 i z 1982 r. Nr 45, poz. 298).

§ 36. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma zastosowanie do świadczeń emerytalno-rentowych otrzymywanych począwszy od dnia 1 stycznia 1983 r.

Minister Sprawiedliwości: *L. Domeracki*